

NÁVŠTEVNÍK

Nečakaný príchod * Prehliadka statku * Nevhodné otázky,
zdráhavé odpovede * Do bane * Prísľub spoločnosti

Stax mal hneď vedieť, že návštevník bude problémový, už keď prirazil k inému brehu.

Každý, kto mal so Staxom rokovanie, vedel, že má svoj člň priraziť k brehu, dotýkajúcemu sa trávniku. Práve tam totiž bola plytká zátoka, ktorú Staxov otec upravil a zveladil presne pre takéto príležitosti.

Každý to vedel, pretože nikto tam neprichádzal neohlásený. Keď ľudia chceli obchodovať, zašli najprv do kancelárie, aby sa dohodli so zriadencom. Ten potom zašiel za Staxom na statok, aby ho o skorej návšteve upovedomil. Robilo sa to tak za čias jeho otca a fungovalo to, takže syn nemal dôvod veci meniť.

Tento návštevník prišiel neohlásený.

Stax práve pripravoval raňajky a vysvetľoval Uhlíkovi, že ďalšiu tresku nedostane, lebo bude tučný. Vtom zbadal, že sa od juhu blíži člň z tmavého dreva.

„Čo má toto znamenať,“ zamrmlal mierne rozčarovaný. Pozrel sa k zátokke, či sa nejaký člň neblíži aj odtiaľ. Tam však nikoho nevidel.

„Toto sa nerobí,“ hundral ďalej. Osoba v člne prirazila k brehu a zložila veslá. Očividne sa chystala vystúpiť na breh.

„Ako to, že o návšteve nič neviem,“ premýšľal rozčúlený Stax a kontroloval, či má oblečenie dostatočne čisté. Rozhodol sa, že pre neohláseného návštevníka rozhodne dosť čisté je. „Tolká otrava. Ech, akoby som nemal nič lepšie na práci...“

Kým sa obúval – a celou cestou k cudzincovi – si mrmlal podobné mrzuté veci. Vôbec sa mu nepáčilo, že ho v takýto pokojný a pekný deň niekto ruší. Keď prechádzal popri ovciach v ohrade, huňaté zvieratká začali prekvapene bečať. V túto hodinu ho bežne nevidali a boli veľmi zvedavé, kam sa to ich pán poberá.

Na juh a na západ od ovčej ohrady kopec plynule klesal do mora. Práve na západnom brehu postavil Staxov otec chalupu pre člny a úzke mólo. Bolo to Staxovo obľúbené miesto. Rád zrána sedával pri mori a raňajkoval spolu s mačkami. Potom si jeho maznáčikovia spravidla dopriali krátky spánok a ich pán sa k nim tiež niekedy pridal.

K mólu viedlo vápencové schodisko a kým po ňom Stax schádzal, návštevník vystúpil z člna a otočil sa domácemu pánovi čelom. Bol štíhly a len o trochu starší ako Stax. Jeho jasné modré oči sa ani na okamih nezastavili. Vpíjal nimi celé svoje okolie.

Staxa zarazilo aj čosi iné ako len šialené oči. Cudzinec bol veľmi zvláštne oblečený. Nič spolu neladilo. Mal na sebe zlatý kyrys, no diamantové gamaše a kožené čižmy. Ošatenie pod nimi bolo ešte divnejšie. Okrem toho, že hralo celou škálou tých najkrikľavejších farieb, bolo buď také tesné, že bolo už na pohľad nepohodlné, alebo také priveľké, že v ňom cudzinec mohol plávať. Návštevník bol tiež opásaný diamantovým mečom, no opasok mu bol veľký a ako sa obzeral, neustále si ho dvíhal.

„Dobré ráno,“ povedal Stax v snahe byť milý, kým sa rozhodne cudzinca vyhodíť, „bojím sa, že som na našu dohodnutú schôdzku zabudol, pán...“

„Ale kdeže, žiadnu sme si nedohodli,“ povedal chlapík s úsmevom, ktorý Stax vyhodnotil ako posmešný, „také dohadovanie je nudné. Chodím kam chcem, kedy chcem. A teraz som tu.“

Znelo to mierne drzo a Staxovi sa to vôbec nepáčilo. Jeho otec by to pravdepodobne obrátil na žart, ale ten miloval návštevy a spoznávanie nových ľudí. Naopak Stax sa v istom bode svojho života rozhodol, že nemá rád ani jedno, ani druhé. Alebo sa možno nerozhodol. Možno sa tak iba tváril, až kým sa to nestalo skutočnosťou. Také niečo sa ľahko môže stať ľuďom, ktorí dlho robia spoločnosť len sami sebe a bojí sa, že to je presne Staxov prípad.

Namiesto vtipkovania alebo presedlania na inú tému, len prekrižil ruky na prsiach a chladne si návštevníka premeral.

„A ste tu, pretože...?“ spýtal sa.

„Mohli by ste ma nazvať zberateľom,“ odpovedal muž a pozorným pohľadom si obzeral sídlo, „zberateľom zážitkov.“

„Neviem, ako sa dajú zážitky zbierať,“ odpovedal Stax.

Chlapík sa rozrehotal a smial sa nepríjemne nahlas a dlho.

„Som si istý, že to neviete, Stax Lomikameň,“ povedal, keď skončil s výsmechom.

Stax sa už rozhodol, že tohto nečakaného návštevníka nemá rád, ale trochu ho upokojilo, že dotyčný pozná jeho meno. Naznačovalo to, že má azda nejaký dôvod na návštevu. Premýšľal, ako by sa s touto situáciou vysporiadal jeho otec.

„Som voči vám v nevýhode,“ povedal napokon, „poznáte moje meno, zato ja vaše nie.“

„To bude tým, že som vám ho ešte neprezradil. Ale keďže sa aj tak veľmi dobre spoznáme, je načase, aby som sa predstavil. Volám sa Fouge Tempro, k vašim službám.“

Fouge Tempro sa hlboko uklonil. Z poklony k Staxovi vzhliadol a na perách mal úškrn, ktorý domácemu nepríjemne pripomínal

pohľad predátora, ktorý práve zbadal neobyčajne tučnú korisť. A čo mali znamenať tie slová, že sa veľmi dobre spoznajú?

Stax sa zdráhavo rozhodol, že jeho otec by sa pravdepodobne k cudzincovi správal ako k ďalšiemu potenciálnemu zákazníkovi napriek tomu, že prišiel neohlásený a správal sa divne, ba dokonca drzo. *Nedovoľ, aby sa zlý prvý dojem postavil do cesty obchodu a zisku*, hovorieval – alebo to aspoň znelo, ako niečo, čo by povedal jeho otec.

Nepáčilo sa mu to – chcel tohto muža akurát poslať kade ľahšie – ale prinútil sa správať tak, ako si myslel, že by sa zachoval otec.

„Dobre, tak sa teda už poznáme. Ako vám môžem pomôcť, pán Tempro?“ spýtal sa Stax.

„Tak, že ma povodíte po svojom sídle,“ odpovedal Fouge, „je to veru obdivuhodná rezidencia! Museli ste na jej výstavbe pracovať dlho a tvrdo.“

„Nuž, áno. Teda... Väčšinu postavil môj otec. Ja tu skôr všetko udržiavam v pôvodnom stave.“

„A je to náročné?“

„Nuž...“ Stax nevedel, čo má povedať. Sťať občas dub a kosenie prarastenej trávy nebola práca, z ktorej by potenciálny obchodný partner žasol.

„Pravdupovediac, dom sa o seba stará viac-menej sám,“ povedal, „a podnik tiež. Naozaj, mali ste sa pred návštevou zastaviť v našej kancelárii. Boli by ste uvideli ukážky našej práce – minerály, ktoré dolujeme a spôsob, akým opracovávame bloky. Môžem vás uistiť, že naši pracovníci sú tí najlepší. Lomikameň menom, lomikameň povoláním, ako vravievame.“

Silená veselosť mu bola neprirodzená, ale Fouge aj tak ledva počúval.

„Ech, kancelárie,“ Fouge ohrnul nosom, „to sú miesta, kam chodia ľudia umrieť po tom, čo to vzdali a zmierili sa s tým, čo z nich chce

svet mať. Pre zberateľa, ako som ja, je domov kľúčom k pochopeniu ľudskej duše. Takže, vedte ma, pán Lomikameň!“

Pokynul k domu, akoby sa ich úlohy vymenili a Fouge bol domáci. Stax bol taký zarazený, že skôr, ako pochopil, čo sa deje, viedol Fouga brezovou alejou a vysvetľoval, ako je stredný pilier fontány postavený zo svietikameňa, ktorý v noci osvetľuje trávnik.

Ak ste ako ja, asi si myslíte: Nie, Stax, čo to robíš? Nevidíš, že je to veľká chyba?

Ani nebudem predbiehať dej, keď vám poviem, že náš Stax strávil veľa osamelých nocí a dní plných úzkosti premýšľaním nad niečím podobným. Vyrastal však v bezpečí a pohodlí. Zlo nepoznal, a tak ako väčšina ľudí, čo takto vyrastali, ani on si nemyslel, že by na neho zlo niekedy dosiahlo. Časom zistil, že sa katastrofálne mýlil, ale už bolo príliš neskoro.

Fouge toho počas prehliadky veľa nenarozprával a Stax premýšľal, či sa nenudí. V známom prostredí sa však cítil uvoľnenejšie a už nebol taký rozčúlený, že mu niekto narušil denný rytmus. Okrem toho bol na sídlo patrične hrdý. Čochvíľa si už prehliadku užíval – aspoň trochu – a otvoril predné dvere, aby Fouga pozval dnu.

Uhlík, Lapis a Smaragd počuli, ako sa dvere otvorili a natešene vybehli zo spálne, kde predtým podriemkavali. Keď však uvideli Fouga Tempra, chvosty im ovisli.

„Ahoj, mačičky,“ pozdravil ich veselo Stax, „máme návštevníka!“

Susedov a pracovníkov Lomikameňovej kancelárie na Staxovi najviac znepokojovalo to, že so svojimi mačkami sa rozprával oveľa radšej ako s inými ľuďmi. Bol pri nich oveľa veselší a rozhovor spriadal s ľahkosťou napriek tomu, že mačky mu nikdy neodpovedali.

Tentokrát bol však názor Staxových mačiek jasný. Uhlík na Fouga zasyčal a zježil chvost.

„Uhlík, správaj sa slušne...“ začal Stax, ale ani vetu nedokončil a mačky sa rozbehli každá iným smerom a vytratili sa.

„Hmm,“ Stax sa poškriabal na hlave, „netuším, čo to do nich vošlo.“

„Zvieratá ma nemajú rady a ani ja ich nemám veľmi rád,“ odvetil Fouge sucho, „vedte, pán Lomikameň. Vedte ma ďalej.“

Fouge toho o interiéri domu nepovedal o nič viac ako o okolí. Pozorne si prezeral maľby, nábytok a kvety v kvetináčoch, ale neprejavoval žiadny záujem – až kým ho Stax nedoviedol do trofejovej miestnosti.

„Toto je miestnosť, kde babka strávila svoju prvú noc,“ povedal Stax, „predtým tu bola len diera do hory. Babka nemala ani posteľ. V noci sa tu chúlila a počúvala lomoziace netvory za hlineným múrom. A pozrite sa na to teraz.“

Stax sa hrdo rozhliadal po miestnosti a vpíjal do očí steny z lešteného dioritu a žuly, žiarivé čarovné brnenia, ktoré kedysi patrili jeho otcovi a babke, zarámované bloky drahých kovov, ktoré symbolizovali bohatstvo Lomikameňovcov a obrovskú mapu, ktorá zakrývala celú jednu stenu.

„Mali ste tú skrýšu nechať tak, ako bola,“ povedal Fouge, „ako spomienku.“

„Celá táto miestnosť je o spomienkach,“ odvetil Stax.

„Nuž, rozhodne je to impozantné,“ pokyvkal hlavou Fouge a prikročil k mape, aby si ju lepšie prehliadol, „ale čo značia tie vlajočky na mape?“

„To sú súčasť rodinného podniku,“ odpovedal Stax, „niektoré značia domy – ale nie také honosné ako tento. Niektoré sú len o čosi viac ako drevené kocky s posteľou, pecou a remeselným stolíkom. Otec tú sieť vybudoval pre podnik a obchodné rokovania.“

„Musel to byť činorodý človek,“ nadhodil Fouge, „čo sa mu stalo?“

„Pred pár rokmi umrel. Vracal sa z juhu na člne po mori. Jednoducho sa kdesi stratil asi mesiac po tom, čo umrela babka. A mama umrela, keď som bol ešte chlapec. Tak som zostal sám.“

„Musí byť ťažké žiť sám, bez niekoho, kto vám kryje chrbát,“ povedal Fouge.

„Chýbajú mi,“ odvetil Stax, „ale viem sa o seba postarať.“

„Naozaj?“ opýtal sa Fouge, ale ani sa na Staxa nepozrel. Stále študoval mapu. Ukázal na zelenú vlajku v strede: „My sme tu, však?“

„Správne. Lomikameňov polostrov. Domov.“

„A toto asi budú ľadové polia, ktorými som prechádzal na ceste k vám,“ povedal Fouge a ukázal prstom na časť mapy východne od polostrova, „sú to nebezpečné vody, pán Lomikameň. Ale to určite viete, veď žijete blízko nich.“

„Ale kdeže, nikdy som tam nebol. Je to príliš nebezpečné. Príliš riskantné. Aký zmysel by mala taká púť, pán Tempro?“

„Predsa, aby ste videli kraj, v ktorom bývate,“ povedal Fouge a pokrútil hlavou, „no nič to. A čo táto oranžová vlajka na severe? Vyzerá to ako zaujímavé miesto.“

„Vyzerá to ako nehostinný kraj. Ani tam som nebol,“ odpovedal Stax trochu podráždene, „ľudia v kancelárii by vám o tých miestach mohli povedať viac, ak vás to zaujíma.“

„Zdá sa, že ste toho veľa nepochodili,“ povedal Fouge. Stax otvoril ústa, aby niečo odvrkol, pretože toto bola preňho posledná kvapka a zároveň šanca, aby toho nepríjemného človeka vyhnal.

Ale kým stihol niečo povedať, Fouge sa zoširoka usmial.

„Ale kto by vám to mohol zazlievať, keď bývate tu, obklopený toľkou krásou?“

To bola prvá pekná vec, ktorú Fouge doteraz povedal. Stax sa rozhodol pozrieť na svetlú stránku veci – cudzinec si konečne spomenul na dobré mravy. Stax prikývol, ale Fouge sa už od mapy odvrátil

a díval sa do zadnej záhrady. Skĺzol pohľadom od bazéna k padacím dverám.

„Tie dvere vedú do hlavnej bane,“ povedal Stax trochu zdráhavo, ale bol rozhodnutý spraviť to, čo bolo prospešné obchodu, „chcete sa tam pozrieť?“

„To by som rád,“ prikývol Fouge, a tak ho Stax doviedol k padacím dverám. Otvoril ich, zliezol po rebríku, ktorý viedol na úzke kamenné schodisko a počkal, kým sa k nemu Fouge pripojí. Dolu bolo príjemne chladno a od schodov ťahal prievan.

„Tadiaľto,“ povedal Stax a vydal sa dolu po schodoch. Jeho kroky sa ozývali úzkym priestorom. O nejakých desať blokov nižšie bola menšia hala s dverami a úzkym oknom, cez ktoré bolo vidieť do skladu s baníckym náradím a ďalšími zásobami. Schodisko ďalej odbáčalo a viedlo hlbšie pod zem, no na pravej strane už chýbal múr.

„Pozor, kam šliapete. Návštevníci bývajú občas dezorientovaní,“ upozornil Stax cudzinca.

„A prečo by... aha,“ povedal Fouge, keď sa pokúsil pravou rukou automaticky oprieť o múr, „rozumiem.“

Napravo od schodiska zívala tma hlbokej štólne. Mala štvorcový pôdorys a steny z neotesaného kameňa boli dvadsať blokov dlhé. Tislo sa k nim úzke schodisko, ktoré viedlo nevedno ako hlboko. V stenách boli v pravidelných rozstupoch osadené fakle a jediné, čo bolo v temnej hĺbke vidieť, bolo práve ich svetlo.

„Aké je to hlboké?“ spýtal sa Fouge opretý o skalnú stenu. „Až k podložnej skale – tak hlboko, ako sa len dá,“ povedal Stax a ukázal na strop štólne, „a tam je dno bazéna.“

„Kúpať sa tak tesne nad takouto prázdnotou? To by som sa bál,“ povedal Fouge.

„Ale kdeže, je to úplne bezpečné,“ usmial sa Stax a nonšalantne sa vybral dolu schodmi.